

DOM

Afsagt den 6. januar 2015 i sag nr. BS [REDACTED]

Heine [REDACTED]
[REDACTED]
mod
[REDACTED] Forsikring A/S
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 8. december 2010, angår spørgsmålet om hvorvidt sagsøger Heine [REDACTED] méngrad, fastsat af Arbejdsskadestyrelsen til 10 %, kan henføres til færdselsuheld den 4. december 2004, hvor Heine [REDACTED] var passager i en bil, der blev påkørt bagfra af en bil forsikret hos sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S.

Heine [REDACTED] påstand er, at [REDACTED] Forsikring A/S tilpligtes at betale mén godtgørelse på 10 % svarende til kr. 81.750,00 med procesrente fra 18. april 2011 og til betaling sker.

[REDACTED] Forsikring A/S påstand er frifindelse

Heine [REDACTED] har fri proces.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder forklaring, men ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Heine [REDACTED] var den 4. december 2004 passager i en personbil, som påkørt bagfra mens den holdt for rødt lys.

Føreren af den bil der påkørte bilen, hvor Heine [REDACTED] var passager, påtog sig ved skadesanmeldelse af 14. december 2004 og 10. januar 2005 ansvaret for påkørslen. Den påkørende bil var forsikret ved [REDACTED] Forsikring A/S (herefter [REDACTED])

Det fremgår af skadestuejournal, at Heine [REDACTED] blev undersøgt

den 5. december 2004 for smerter og bevægelsesindskrænkning i sin højre albue.

Heine [redacted] henvendte sig den 10. december 2004 til egen læge vedrørende smerter i højre albueled, smerter i nakke samt hovedpine. Af journal fra egen læge fra den 10. december 2014 fremgår bl.a.

”...

Ved obj. Undersøgelse er han massiv øm sv.t. nakkefæster og skulderåg, der er normal fleksion, nedsat ekstension og sidedrejninger, end til begge sider på ca. 25 grader.

...”

I perioden fra den 10. december 2004 til 21. april 2009 fremgår det af journal fra egen læge, at Heine [redacted] flere gange fremhævede hovedpine og nakkesmerter. Herunder henvendelse den 20. december 2005 om fortsatte kroniske nattesmerter samt summen i tre fingre. Der er desuden journaltilgang om Heine [redacted] øvrige forhold, herunder hans psykiske tilstand og misbrug.

Speciallæge i reumatologi/fysiologi, Irene Andersen, har den 4. oktober 2005, afgivet en speciallægeerklæring vedrørende Heine [redacted] hvor det bl.a. konkluderes, at Heine [redacted] har Whiplashsyndrom med vedvarende nakkesmerter og hovedpine.

Det fremgår af Arbejdsevnevurderingsjournal, at Heine [redacted] den 17. juli 2007 vurderes at have nedsat arbejdsevne.

Psykolog Rikke Lerche har den 28. februar 2008 udarbejdet revalideringspsykologisk undersøgelse vedrørende Heine [redacted]

Psykolog Lars Clausen har den 7. august 2009 udarbejdet psykologisk notat vedrørende Heine [redacted] hvori det vurderes, at Heine [redacted] nedsatte kognitive funktioner kan forklares ved piskesmæld og depression.

Speciallæge i neurologi, Ejnar Bech, har den 25. oktober 2009 afgivet en speciallægeerklæring vedrørende Heine [redacted] Af erklæringen fremgår bl.a.

”...

Jævnfør minimumskriteriet for kronisk whip-lash syndrom må der ikke være udtalt diskrepans mellem patientens klager og den observerede funktionsindskrænkning, hvilket er tilfældet her.

...

DIAGNOSE:

Kronisk nonmalign smertetilstand

Whip-lash associeret syndrom, obs.
Somatiseringstendens, obs.
..."

Lægekonsulent Jørgen Holm Kristensen har udarbejdet Lægeskøn den 18. november 2009 og den 4. juni 2010.

Speciallæge i reumatologi, Lone Svendsen, har den 15. januar 2013, afgivet en speciallægeerklæring vedrørende Heine [REDACTED] hvor det bl.a. konkluderes, at Heine [REDACTED] har Whiplashsyndrom med vedvarende nakkesmerter og hovedpine.

Psykolog Helle Hartung har lavet en vurdering vedrørende Heine [REDACTED] den 18. januar 2013. Af vurderingen fremgår bl.a.

"...

Heine har en svag hukommelse, som syntes at være kommet efter ulykken.

...

På trods af en stabil psykisk tilstand pt., ses der stadig stærke nakkesmerter som præger Heines liv meget.

..."

Den 21. maj 2012 har DanCrash afgivet skønserklæring i sagen. Af skønsmandens besvarelse fremgår, bl.a.

"...

Svar, spørgsmål A:

"Skønsmanden anmodes om på PC-Crash-systemet at beregne hastighedsændringen på Heine [REDACTED] bil."

Hastighedsændringen varierer efter de foregående nævnte forudsætninger, og dermed i intervallet 2,5 - 7,0 km/t.

Svar, spørgsmål B:

"Skønsmanden anmodes om, på baggrund af det foreliggende materiale, at redegøre for den mest sandsynlige hastighed samt hastighedsændring i sammenstødsøjeblikket."

Den mest sandsynlige hastighed hvormed påkørte bil rammes henset til skaderne, vurderes at være 10 km/t og medføre en hastighedsændring for påkørte bil på 6 km/t.

Svar, spørgsmål C:

"Skønsmanden anmodes om at oplyse, hvad der må antages at være den største hastighedsændring respektive den mindste ved

sammenstødet når henses til de faktiske omstændigheder, de involverede biler samt det forhold, at sammenstødet førte til de i sagen beskrevne skader.”

Hastighedsændringen varierer indenfor intervallet 2,5 - 7,0 km/t. Dette relativt store interval skyldes de to væsensforskellige forudsætninger for kollisionen, der begge er teknisk set valide.

Svar, spørgsmål D:

”Skønsmanden bedes oplyse i hvilket omfang, der er forhold i sagen, som kan have indflydelse på nøjagtigheden af PC-Crash-systemets resultater. Skønsmanden bedes som minimum forholde sig til følgende forhold:

- 1) Skadelidtes sidde- samt hovedstilling*
- 2) Hvorvidt bilen var udstyret med sikkerhedssele, airbags samt nakkestøtte*
- 3) Anhængertræk”*

PC-Crash beregner hastighedsændringen af den påkørte bil. Skadeslidtes sidde- samt hovedstilling er derfor uden betydning for beregningen.

Tilstedeværelse og benyttelse af sikkerhedssele, airbags samt nakkestøtte, er på samme måde som ovenfor uden betydning for bevægelsen af bilen.

Anhængertræk har i aktuelle tilfælde teknisk stor betydning, idet tilstedeværelsen og det faktum, at den er beskadiget, er en forudsætning for fastsættelsen af den (relativt) høje deformationsenergi.

Svar, spørgsmål E:

”Skønsmanden bedes vurdere, om det er sandsynligt, at skadevolders bil ikke blev beskadiget, herunder at beregne den mest sandsynlige hastighed/hastighedsændring for skadevolders bil.”

Der er også til dette svar knyttet to scenarier, idet en direkte påkørsel af tilkoblingsanordningen, som tilsvarende vist i testen i denne erklærings side 10, ikke sandsynligt vil forekomme uden at afsætte et visuelt konstaterbart mærke i form af krakelering af lak, ridser eller misfarvninger.

Den anden forudsætning for beregninger, hvorefter tilkoblingsanordningens kugledele ikke er interaktiv, medfører en større berøringsflade bilerne imellem, og dermed en større energioverførsel indenfor det elastiske område af de respektive materialers deformationer.

Det betyder, at den ene bil kan "fjedre tilbage", og dermed ikke have en blivende deformation, mens den anden bil opnår blivende deformationer, og derfor i mere begrænset omfang "fjedrer".

Det er dermed sandsynligt, at der ikke umiddelbart ses skader på Fiat Bravo, mindre sandsynligt at der ikke er bagvedliggende skade, men muligt.

Mest sandsynlig hastighed umiddelbart inden kollisionen er 10 - 11 km/t, og hastighedsændringen 7 - 8 km/t.

Svar, spørgsmål F:

"Er der efter skønsmandens opfattelse teknisk overensstemmelse mellem energien i kollisionen og skadesbilledet på de i ulykken involverede køretøjer."

Det er ikke teknisk set udelukket, som beskrevet ovenstående, men jeg vil betegne det som et grænsetilfælde.

Grunden til dette "både/og" ses dels begrundet midt på side 10 i afsnittet "EES uden aktiv deltagelse af kuglekoblingen", idet jeg der har anført; "Det er uvist hvilke skader der rent faktisk var på tilkoblingsanordningen, da disse oftest vælges skiftet alene på mistanke, og omvendt er en så kraftig skade som her vist ikke sandsynlig uden skade på påkørende bil"

Den tekniske overensstemmelse er således betinget af, at den antagne skade på påkørte bil er indenfor de af mig forudsatte værdier, med afsæt i de i sagen værende oplysninger.

En normal fordeling af skader mellem biler i samme størrelse, art og konstruktion er omvendt proportional med vægten, så mindste bil (Fiat' en) opnår samme eller større skade end Ford' en. Der er derfor ikke teknisk overensstemmelse med normalfordelingen.

Svar, spørgsmål G:

"Skønsmanden bedes oplyse, i hvilket omfang oplysninger om skaderne på de involverede køretøjer indgår i de oplysninger, som indtastes i PC-Crash-systemet. "

Skaderne indtastes som energi (Joule) eller energi ækvivalens (km/t). I aktuelle sag er således indtastet skaderne som vist på side 5, og som findes oplistet i taksatorrapporten.

Der er forudsat, at der ikke er blivende skade på Fiat'en, hvilket

medfører at EES for Fiat' en er sat til 0 km/t, mens (med modsatte effekt) at restitutionen er sat i det øvre område (0,32)

Restitution er et udtryk for elasticiteten i kollisionen, og at den er høj ses tydeligst på den lette bil, der med en hastighed på 10 - 11 km/t får en hastighedsændring på 7 - 8 km/t.

Bilerne separeres med et hastighedsbidrag på 3,6 km/t.

Skadernes omfang og karakter indtastes således og indgår i et ikke uvæsentligt omfang i beregningerne.

Svar, spørgsmål H:

"Skønsmanden bedes oplyse, i hvilket omfang der er fravær af informationer om i sagen, herunder oplysninger om skaderne på skadevolders bil, der kan bevirke, at PC-Crash-systemet er unøjagtigt.

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende bedes skønsmanden beskrive denne unøjagtighed, herunder oplyse om, hvilke supplerende/præciserende oplysninger, der vil kunne fjerne/begrænse unøjagtigheden."

Fravær af information bevirker, at resultatet vil ændre sig derefter. Er den udeladte oplysning af mindre energimæssig betydning, vil det samlede resultat ændres i mindre grad. Det kan være oplysninger om ridser, "bløde buler" opstået ved direkte påvirkning mv..

Er der undladt oplysninger om skader på vanger, kollisionsdæmpere eller kofangerforstærkninger, der selvstændigt kan bidrage med EES-værdier af betydelig størrelse, vil resultatet ændres.

Ændringen i resultatet er afhængig af den enkelte kollisiones øvrige parametre.

I aktuelle sag vil følgende parametre enten ændre eller bekræfte resultatet:

1. Beskrivelse af omfanget af skade på tilkoblingsanordningen, ved foto eller verbal beskrivelse.
2. Bekræftelse af, at der ikke er skade på påkørende bil som følge af aktuelt omhandlede kollision, eller
3. Oplisting af skader, der hidrører fra denne kollision.

Spørgsmålet berøres tillige i svar, spørgsmål J, afsnit 2, vedrørende svar, spørgsmål E, om sandsynligheden af, at påkørte bil ikke er skadet, og hvoraf fremgår, at bilen sandsynligt findes endnu og i bekræftende fald vil kunne undersøges.

Svar, spørgsmål I:

"I det omfang det er muligt, bedes skønsmanden beskrive og give eksempler på, hvilken dagligdagssituation hændelsen kan sammenlignes med.

Dette bedes vurderet i forhold til hastigheden/hastighedsændringen."

Med hastighedsændringen 2,5 - 7,0 km/t jf. svar, spørgsmål A, og en kollisionstid på 0,12 sekund, er accelerationen mellem 0,5 og 1,6 g. (5 - 16 m/s²)

FIGUR 1 – (se dommens bilag 1)

Kurverne til venstre viser påvirkningen af en person (mand, 96 kg), de går ned ad en trappe.

Der er målt påvirkninger i Z-retningen, der er "op/ned", på 1,2 g, og en enkelt impuls på 2 g.

FIGUR 2 – (se dommens bilag 1)

I X-retningen (frem/tilbage) varierer g mellem - 0,6 og 0,8. Målingerne er foretaget på personens hoved.

FIGUR 3 – (se dommens bilag 1)

Samme person falder i dette forsøg bagover på en briks.

Jeg har valgt at vise accelerationen på brystregionen (overkroppen).

FIGUR 4 – (bilag 1)

Her opnås accelerationer i længderetningen på 4,4 g

Svar, spørgsmål J:

Giver sagen skønsmanden anledning til bemærkninger

1 Svaret i spørgsmål D vedrørende punkt 1 og 2 kan måske forekomme "undvigende", da de i spørgsmålene nævnte forhold kan antages at have betydning for personens evne til at blive påvirket af bilens hastighedsændring.

Imidlertid er skadevirkning på personer et lægefagligt anliggende, og forudsætter som sådan kompetencer som skønsmanden ikke besidder. 2 Svar i spørgsmål E om sandsynligheden af skader på Fiat' en kan suppleres med oplysningen, at bilen sandsynligt fortsat findes, da den kan søges via "Bilbasen", og at en undersøgelse dermed kan være mulig under forudsætning af, at der ikke i den mellemliggende periode

er forvoldt skade på bilens front.
..."

Arbejdsskadestyrelsen har den 18. marts 2011, efter anmodning af 13. august 2009, afgivet udtalelse i sagen vedrørende méngrad og erhvervsevnetab. Vedrørende begrundelsen for méngrad konkluderer Arbejdsskadestyrelsen.

"Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- Skadejournal fra Århus Kommunehospital
- Journaloplysninger fra egen læge
- Neurologisk speciallægeerklæring af 25. oktober 2009 fra Einar Bech.

Ved vurderingen af det varige mén, som følge af tilskadekomsten den 4. december 2004, har vi lagt vægt på, at Heine [REDACTED] [REDACTED] oplyser gener i form af hovedpine, koncentrationsbesvær, øget opfarende, samt nakke-skulder og armsmerter.

Vi har desuden lagt vægt på, at der ved speciallægens objektive undersøgelse er fundet nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen og muskulær ømhed.

Vi har fastsat det varige mén efter vores vejledende méntabel.

Efter tabellens punkt B.1.1.3 vurderes middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter, og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 10 procent.

Vi har i henhold hertil vurderet følgerne efter tilskadekomsten den 4. december 2004 til et varigt mén på 10 procent."

Arbejdsskadestyrelsen blev af parterne under sagen den 2. december 2013 anmodet om at fremkomme med en ny vurdering. Vedrørende begrundelsen for méngrad konkluderer Arbejdsskadestyrelsen den 11. juli 2014.

"Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- Journaloplysninger, egen læge;
- Journaloplysninger, Århus Sygehus;
- Journaloplysninger, lægeværelset, Statsfængslet Midtjylland;
- Speciallægeerklæring af 25. oktober 2009 ved speciallæge i neurologi, Einar Bech.

Bemærkninger til Retslægerådets udtalelse af 21. maj 2013:
 Det fremgår af Retslægerådets udtalelse af 21. maj 2013, at Retslægerådet ikke kan udelukke, at nakkesmerter og hovedpine rapporteret til egen læge den 10. december 2004 er en følge af aktuelle ulykke, selv om de først er opstået med 4 dages latenstid. Derudover vurderer Retslægerådet, at det ikke kan udelukkes, at daglige nakkesmerter og hovedpine tilstede 6 år efter ulykkestilfældet er en følge deraf.

Det er vores opfattelse, at Retslægerådets lægefaglige vurdering skal forstås således, at det lægefagligt set ikke er usandsynligt, at der er sammenhæng mellem aktuelle ulykke og nakkegenerne og hovedpinen. Vi har herefter på baggrund af de samlede sagsoplysninger foretaget en juridisk vurdering af sandsynligheden for debut af symptomer i tidsmæssig sammenhæng med ulykken og en juridisk vurdering af spørgsmålet om årsagssammenhæng i øvrigt. Årsagssammenhæng:

Vi er opmærksomme på, at der på skadestuen alene er anført gener fra højre albue. Vi har imidlertid lagt vægt på, at der ved et lægebesøg 6 dage efter ulykken er anført nakkesmerter, betydelig ømhed i nakkefæsterne, hovedpine samt at Heine [redacted] har taget smertestillende medicin. Herefter foreligger der efter yderligere knap en måned et lægenotat vedrørende fortsatte problemer med nakken, hovedpine, samt at Heine [redacted] går ved en kiropraktor, der anbefaler sygemelding. Derudover er det indgået i vores vurdering, at det fremgår af speciallægeerklæring af 25. oktober 2009, at Heine [redacted] oplyser, at han efter få dage fik tiltagende nakkestivhed og indskrænket bevægelighed i nakken. Vi er opmærksomme på, at det fremgår af psykiatrisk erklæring af 5. marts 2010, at han umiddelbart efter ulykken fik ondt i albuen og at han 4 dage efter blev nakkestiv og plaget af hovedpine.

På baggrund af en samlet vurdering, herunder særligt de primære lægelige oplysninger, finder vi, at det er sandsynliggjort, at der foreligger den fornødne tidsmæssige sammenhæng mellem aktuelle ulykke og debuten af nakkegenerne.

For så vidt angår spørgsmålet om brodannende symptomer skal det indledningsvis bemærkes, at vi definerer brodannende symptomer, som symptomer, der "danner bro" mellem en skade og de senere konstaterede følger. Brosymptomerne opstår i forbindelse med skaden eller umiddelbart derefter, varer ved hele sygdomsforløbet (kan veksle i intensitet), og skal være til stede, når det varige mén skal vurderes. På baggrund af journaloplysninger fra egen læge, journaloplysninger fra statsfængslet Midtjylland samt de kommunale

oplysninger, finder vi, at det er sandsynliggjort i tilstrækkeligt omfang, at der har været tale om kontinuerlige gener. Vi finder således ikke, at det kan antages, at der har været tale om et symptomslip. Det er således vores vurdering, at det er sandsynliggjort, at der foreligger brodannende symptomer.

Men hensyn til traumemekanismen fremgår det af skadestuejournalen, at Heine [REDACTED] var passager i en bil, der blev påkørt bagfra. Vi er opmærksomme på, at DanCrash har foretaget en vurdering

af, at påkørslen angiveligt skete med relativ lav hastighed. Det er imidlertid vores opfattelse, at der ikke er nogen nedre hastighedsgrænse for, hvad der kan give varige helbredsmæssige gener. Selv en påkørsel med lav hastighed vil således, efter vores vurdering, kunne medføre varige skader. Denne praksis er i overensstemmelse med resultatet gengivet i Ugeskrift for Læger 2008 i en artikel om lavenergi påvirkninger og whip-lash symptomer. I følge denne artikel er der ikke lægeligt belæg for at opstille grænseværdier med hensyn til hastigheder for, hvornår en påkørsel kan medføre varig skade. Dette afhænger af den konkrete skadesituation og skadelidtes fysiologi. Oplysninger om traumemekanismen/traumets art og omfang indgår i den samlede vurdering af, om der er årsagssammenhæng mellem ulykken og de anførte gener og fund.

På baggrund af ovenstående, herunder traumets art og omfang, at der ikke foreligger oplysninger om betydende vedvarende forudbestående nakkegener samt at der efter vores vurdering er straks- og brodannende

symptomer, finder vi, at det efter en samlet juridisk vurdering er sandsynliggjort i tilstrækkeligt omfang (mere end overvejende sandsynligt), at der er årsagssammenhæng mellem aktuelle ulykke og de anførte varige nakkegener med ledsagesymptomer.

Vurdering af mengradens størrelse

Vi har ved vurderingen af det varige mén lagt til grund, at der er varige følger efter en forvridning af halshvirvelsøjlen. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at Heine [REDACTED] klager over hovedpine, koncentrationsproblemer, øget opfarethed samt nakkeskulder og armsmerter.

Ved lægens undersøgelse, objektivt, blev der påvist nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen.

Vi har fastsat det varige mén efter et skøn med udgangspunkt i følgende punkt i vores vejledende méntabel:

Efter tabellens punkt B.1.1.3 vurderes middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter, og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 10 procent.

Det er vores vurdering, at de ovenfor anførte gener og fund svarer til det anførte tabelpunkt.

På denne baggrund vurderer vi det varige mén, som følge af ulykken den 4. december 2004 til 10 procent."

Retslægerådet har den 21. maj 2013 afgivet udtalelse i sagen. Af udtalelsen fremgår,

"Spørgsmål A:

Idet bemærkes, at Heine [redacted] angiver symptomdebut efter 4 dage, jf. reumatologisk speciallægenotat af 12. september 2004 (bilag 2), ønskes det oplyst, om gener forårsaget af nakkeforstuvninger forventes at opstå kortere tid efter påvirkningen.

Sædvanligvis vil nakkesmerter, opstået som følge af indirekte nakketraumer, debutere umiddelbart eller indenfor få timer – få døgn.

Spørgsmål B:

Er der, efter det foreliggende, holdepunkter for at fastslå, at Heine [redacted] havde gener, der kan relateres til uheldet i perioden januar 2006 til 14. august 2008.

Der er i perioden efter 31.01.06 frem til 14.08.08 ingen oplysninger i egen læges journal vedrørende nakkesmerter. Der er i journalmateriale fra Statsfængslet Midtjylland gentagne gange noteret tilstedeværende nakkesmerter i perioden 03.04.06 til 22.02.07. Der er i journalnotat ved praktiserende reumatolog 14.05.06 beskrevet daglige nakkesmerter.

Spørgsmål C:

Er der holdepunkter for at fastslå, at de hoved/nakkegener, Heine [redacted] angiver over for egen læge den 14. august 2008 og den 21. april 2009, er forårsaget af påvirkninger, han måtte have været udsat for i forbindelse med færdselsuheldet den 5. december 2012.

Retslægerådet finder ikke holdepunkt for at hovedpine-/nakkesmerter, som førte til kontakt til egen læge 14.08.08 og 21.04.09, specifikt er forårsaget af ulykkestilfældet 05.12.04.

Spørgsmål D:

Er der holdepunkter for at fastslå, at Heine [redacted] som følge af uheldet er kognitivt reduceret.

Nej.

Spørgsmål E:

Er der holdepunkter for at fastslå, at den angivne tendens til "øget opfarendhed" er forårsaget af påvirkninger, han måtte have været udsat for i forbindelse med færdselsuheldet den 5. december 2004.

Nej.

Spørgsmål F:

Er der holdepunkter for at fastslå, at de armsmerter, der angives over for speciallægen, jf. speciallægeerklæring af 25. oktober 2009 (bilag D), er forårsaget af påvirkninger, Heine [redacted] var udsat for i forbindelse med færdselsuheldet den 5. december 2004.

Der beskrives i skadejournalen traume mod og smerter i højre albue. Der er i egen læges journal beskrevet højresidige albuesymptomer 27.05.04. Der er i egen læges journal ikke beskrevet gener fra højre albue i perioden 2005 og fremefter. Retslægerådet finder derfor ikke holdepunkt for at albuesmerter rapporteret i 2009 er forårsaget af ulykkestilfældet 05.12.04.

Spørgsmål G:

Er der grundlag for at antage, at Heine [redacted] somatiske klager er initieret af psykosociale omstændigheder.

Der henvises til egen læges journalnotat af 14. september 2004, 16. december 2005, 22. marts 2006, 7. juni 2007, 27. juni 2007, 16. august 2007 og 14. maj 2008 samt speciallægeepikrise af 18. december 2008 og revalideringspsykologisk undersøgelse af 28. februar 2008 (del af bilag 3).

Smerter er erfaringsmæssigt påvirkelige af såvel fysiske, psykiske som sociale belastninger. Det er ikke muligt at specificere, i hvilket omfang dette gør sig gældende på konkrete tidspunkter for den enkelte person.

Spørgsmål H:

Er der holdepunkter for at fastslå, at de hovednakkegener, Heine [redacted] angiver 4 dage efter uheldet, er forårsaget af påvirkninger, han måtte have været udsat for i forbindelse med dette.

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om sådanne gener sædvanligvis er forbigående.

Såfremt første led besvares bekræftende, ønskes det videre oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at påvirkninger efter færdselsuheldet har påført Heine [REDACTED] [REDACTED] varige gener.

I givet fald hvilke.

Nakkesmerter og hovedpine er rapporteret til egen læge 10.12.04. Det kan ikke udelukkes, at disse gener er opstået som følge af ulykkestilfældet, selv om de først opstår med 4 dages latenstid.

Nakkesmerter opstået i relation til indirekte nakketraume vil sædvanligvis være forbigående hos de fleste som udsættes for et sådant traume.

Spørgsmål I:

Kan Heine [REDACTED] [REDACTED] overvægt have bidraget til cervikale gener.

Nej.

Spørgsmål J:

Har Heine [REDACTED] [REDACTED] udviklet en kronisk smertetilstand.

I bekræftende fald bedes det om muligt oplyst, hvad der er årsagen til denne tilstand.

I bekræftende fald bedes det oplyst, om årsagerne til en sådan tilstand kan være mangeartede og komplekse, og om dette forhold vanskeliggør mulighederne for mere sikkert at udtale sig om årsagen til en sådan tilstand.

I statusattest fra egen læge 05.11.10 beskrives daglige belastningsrelaterede smerter. Årsagerne hertil kan være mangeartede og komplekse og gør det vanskeligt at udtale sig sikkert om eventuel årsagssammenhæng.

Spørgsmål K:

Er gener, som de Heine [REDACTED] [REDACTED] påberåber sig, almindeligt forekommende i den danske befolkning, også hos personer, der ikke har været udsat for traumer.

Nakkesmerter og hovedpine er almindeligt forekommende i den danske befolkning – også uden forudgående traume.

Spørgsmål L:

Giver ovennævnte spørgsmåls forelæggelse for rådet i øvrigt rådet

anledning til bemærkninger.

Nej.

Spørgsmål 1:

*Retslægerådet anmodes om at redegøre for, om Heine [REDACTED]
[REDACTED] er blevet påført gener ved uheldet den 5. december 2004.*

I bekræftende fald bedes Retslægerådet oplyse hvilke.

Det fremgår af skadejournal og egen læges journal, at der umiddelbart i tilslutning til traumet opstod smerter i højre albue og indenfor få døgn nakkesmerter og hovedpine.

Spørgsmål 2:

*Retslægerådet anmodes om at redegøre for, om Heine [REDACTED]
[REDACTED] ved uheldet den 5. december 2004 blev påført gener, som viste sig varige.*

I bekræftende fald bedes Retslægerådet begrunde sit svar.

Der er senest i statusattest fra egen læge 05.11.10 beskrevet daglige smerter. Det kan ikke udelukkes, at daglige nakkesmerter og hovedpine tilstede 6 år efter ulykkestilfældet er en følge deraf.

Spørgsmål 3:

Retslægerådet bedes oplyse, om der efter initialforløbet tilstøder yderligere helbredsmæssige gener.

I den forbindelse bedes det oplyst, om det er sædvanligt ved denne type af traume.

Retslægerådet anmodes om at begrunde sit svar.

Der beskrives i de lægelige akter psykiske symptomer og blandingsmisbrug, som ikke kan tilskrives ulykkestilfældet.

Spørgsmål 4:

Retslægerådet anmodes om at redegøre for, i hvilket omfang andre forhold end færdselsuheldet den 5. december 2004 har medvirket til Heine [REDACTED] [REDACTED] nuværende helbredsmæssige tilstand.

Retslægerådet anmodes om at begrunde sit svar.

Personlighedsmæssige og psykiske faktorer, blandingsmisbrug og sociale belastninger kan bidrage til udviklingen af aktuelle tilstand. Det er dog vanskeligt at udtale sig sikkert om i hvilket omfang.

Spørgsmål 5:

Finder Retslægerådet det formålstjenligt med yderligere lægelige undersøgelser – udredninger.

Nej.

Spørgsmål 6:

I tillæg til spørgsmål G og svaret i spørgsmål G bedes det oplyst, om enkeltstående private hændelser, så som samlivsophør, medfører varige gener, der sædvanligvis påvirker funktionsevnen i flere år efter.

Se besvarelsen af spørgsmål 4.

Spørgsmål 7:

I tillæg til spørgsmål I bedes det oplyst, om det har betydning for besvarelsen, at Heine [redacted] altid har været overvægtig og har kunnet passe et arbejde.

Nej.

Spørgsmål 8:

I tillæg til spørgsmål J bedes Retslægerådet oplyse, om Retslægerådet med sikkerhed kan pege på andre specifikke forhold end færdselsuheldet.

I det omfang at Retslægerådet måtte nå frem til, at andre årsager end færdselsuheldet er skyld i Heine [redacted] nuværende helbredsmæssige situation, bedes Retslægerådet om muligt oplyse, hvor stor en andel af det samlede genebillede, der vedrører andet end trafikuheldet.

Se besvarelsen af spørgsmål 4."

Heine [redacted] har forklaret, at før året 2004 var igang med en uddannelse som lastvognsmekaniker ved Aarhus Sporveje. Han stoppede på uddannelsen, fordi de praktiske forløb ikke understøttede de teoretiske forløb. Han har blandt andet arbejdet som ufaglært maskinfører, lastbilchauffør og skraldemand. Han har stort set altid været i arbejde inden trafikuheldet. Inden uheldet skete 4. december 2004, var han netop blevet ansat som ufaglært mekaniker ved Dansk [redacted]

Den 4. december 2004 blev han omkring midnat hentet hos en kammerat af sin kæreste. Han havde drukket nogle øl. De havde deres søn med i bilen. Hans kæreste holdt for rødt lys, da den bil der holdte bagved satte i gang og påkørte dem bagfra. Det var hans indtryk, at føreren af bilen bagved havde kontakt til føreren af en bil, der holdt i den anden vejbane. Efter påkørslen

fik han med det samme ondt i sin albue. Han troede den var brækket. Han var også meget oprevet og bekymret for, om der var sket deres søn noget. Hans kæreste fik et blackout umiddelbart efter påkørslen. Både han og kæresten havde det rigtig skidt og de tog på skadestuen. Han fik hovedpine om natten og havde fortsat meget ondt i sin albue. Hovedpinen fortsatte dagen efter og tog til i styrke. Han blev også stiv i nakken. Hovedpinen og nakkestivheden blev værre over de næste par dage, og da han ikke kunne holde det ud længere, gik han til læge. Lægen sagde, at han muligvis havde fået piskesmæld. Han fik nogle smertestillende piller og en henvisning til fysioterapi.

Han har siden påkørslen haft konstante smerter. Han går fortsat til kiropraktor for at afhjælpe nogle af generne. Han var sygemeldt i en periode efter påkørslen, og startede derefter på sit nye arbejde. Han havde dog vanskeligt ved at passe sit arbejde på grund af smerter, og blev fyret på grund af for meget sygefravær.

Han har undergået et langt kommunalt udredningsforløb og er blevet bevilliget fleksjob på 4 timer ugentligt. Han arbejdede i fleksjob hos en murer, hvor han ryddede op på byggepladser, men er for tiden uden arbejde.

Han har konstante nakkesmerter, men kontakter ikke sin læge hver dag. Hans læge kan ikke tilbyde ham andet, end han allerede har fået tilbudt. Han er blevet testet for ADHD og testen konkluderede, at han ikke har ADHD.

Han har ikke været indlagt på en lukket psykiatrisk afdeling, som det fremgår et sted i dokumentationen. Det er en misforståelse der bunder i, at han på et tidspunkt sad i lukket fængsel.

Han har dagligt stadig hovedpine og nakkesmerter. Han tager smertestillende medicin efter behov. Hans smerter i nakke og hoved bliver forværret efter arbejde og anden koncentration i længere perioder.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har gjort gældende, at sagsøgeren er berettiget til at få sit tab som følge af skaden dækket.

I den forbindelse gøres det gældende, at de gener, som sagsøgeren har, er forårsaget af uheldet.

Det må lægges til grund, at Arbejdsskadestyrelsen har udtalt, at der er årsagssammenhæng mellem sagsøgerens uheld og de gener, som sagsøgeren er påført.

Dette underbygges også af Retslægerådets udtalelse, hvor det ikke kan

afvises, at der er årsagssammenhæng.

For at kunne tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens udtalelse, skal der efter retspraksis foreligge et sikkert grundlag.

Dette sikre grundlag er ikke præsteret af sagsøgte, der har bevisbyrden for dette, og Retslægerådets erklæring i sig selv, udgør ikke dette særlige grundlag.

Sagsøgte har gjort gældende, at det bestrides, at Heine [REDACTED] ved færdselshændelsen den 4. december 2004 er blevet påført gener.

Ved færdselshændelsen puffede et hos [REDACTED] Forsikring A/S forsikret køretøj til det køretøj, hvori Heine [REDACTED] befandt sig, og en beregning i PC-crash analysesystemet har vist, at den berørte bil højst kan have været udsat for en hastighedsændring på 5,34 km/t.

[REDACTED] Forsikring A/S' forsikringstager kunne efter berøringen ikke se nogen skade på køretøjerne.

Hertil kommer, at der ikke efter det oplyste foreligger relevante akutsymptomer, og der synes heller ikke at foreligge de for en antagelse om årsagssammenhæng fornødne brosymptomer.

Retslægerådet finder således ikke holdepunkter for at antage, at nakke-/hovedgener beskrevet senere i forløbet specifikt er forårsaget af færdselsuheldet, jf. svaret på spørgsmål C, og selvom det, jf. svaret på spørgsmål A, ikke kan udelukkes, at nakkesmerter og hovedpine er opstået som følge af ulykkestilfældet, er der ikke ført fornødent bevis for årsagssammenhæng, heller ikke selvom man anvendte en lempelig bevisbedømmelse.

Det spiller også her ind, at hastighedsændringen i forbindelse med færdselsuheldet var overordentlig beskeden, at de angivne gener er almindeligt forekommende (svar på spørgsmål K) samt at der forelægger flere konkurrerende forhold, der kan disponere til udvikling af kronificerede smerter.

Det bestrides, at Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse af 11. juli 2014 kan føre til et andet resultat, også da det er tydeligt, at Arbejdsskadestyrelsen anvender bevisregler, der er langt mere lempelige end de, der anvendes af danske domstole, og det fremgår at den vejledende udtalelse, at antagelsen om årsagssammenhæng er baseret på det forhold, at man forstår Retslægerådets udtalelse således, at rådet ikke vil udelukke, at nakkesmerter og hovedpine er en følge af uheldet. Efter almindelige bevisregler må sagsøger etablere en klar sandsynlighedsovervægt for en årsagssammenhæng, hvortil bemærkes, at det i sager om erstatning for

personskade er Retslægerådet, der udtaler sig om årsagssammenhængen mellem et uheld og de legemlige gener, der påberåbes, mens Arbejdsskadestyrelsens særlige ekspertise vedrører fastsættelse af blandt andet størrelsen af méngrad.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det er i sager om personskadeerstatning Retslægerådet der udtaler sig om årsagssammenhæng mellem den skadevoldende begivenhed og de gener der påberåbes.

Retslægerådet har anført i besvarelsen af spørgsmål C, at der ikke er holdepunkter for at fastslå at hovedpine og nakkesmerter i årene 2008 og 2009 kan henføres til færdselsuheldet den 4. december 2004. Retslægerådet udtaler endvidere i besvarelsen af spørgsmål D og E, at færdselsuheldet ikke kan have medført, en øget tendens til opfarethed og en kognitiv reduktion hos Heine [REDACTED]. Endelig udtaler Retslægerådet i besvarelsen af spørgsmål 2, at det ikke kan udelukkes, at Heine [REDACTED] smerter, som beskrevet i 5. november 2010, er en følge af færdselsuheldet i 2004.

Det fremgår af skønserklæringen at den bil Heine [REDACTED] var passager i, mest sandsynligt blev ramt med 10 km/t hvilket medførte en hastighedsændring på 6 km/t. Retten lægger herefter i overensstemmelsen med erklæringen fra Dancrash til grund, at der er tale om en påkørsel ved lav hastighed.

På baggrund af Retslægerådets bevarelse, hvorefter der ikke er faste holdepunkter for at antage, at Heine [REDACTED] nakkesmerter og hovedpine udelukkende eller i det væsentlige kan henføres til færdselsuheldet den 4. december 2004, sammenholdt med de øvrige helbredsmæssige forhold og at påkørslen skete ved lav hastighed, har Heine [REDACTED] ikke løftet bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng imellem uheldet den 4. december 2004 og de gener Arbejdsskadestyrelsen lægger til grund for deres vurdering. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse herom kan ikke føre til andet resultat.

Det er herefter ikke godtgjort at Heine [REDACTED] har krav på erstatning svarende til en méngrad på 10 %, og sagsøgtens frifindelsespåstand tages derfor til følge.

Retten har ved fastsættelse af sagens omkostninger taget hensyn til sagens forløb herunder forelæggelse for Retslægerådet og to forelæggelser for Arbejdsskadestyrelsen samt sagens værdi. Beløbet til dækning af advokatbistand fastsættes til 37.500 kr. og positive udlæg til 42.312,50 kr.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S, frifindes.

I sagsomkostninger skal Statskassen betale 79.812,50 kr. til sagsøgte.
Beløbet skal betales inden 14 dage.

Ditte Johanne Sarto

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus , den 6. januar 2015.

Sandra Krüger Raaskou, elev